Regionų komiteto nuomonė viešiesiems pirkimams taikomų peržiūros procedūrų veiksmingumo didinimas

(2007/C 146/10)

REGIONŲ KOMITETAS

— pritaria pasiūlymui nustatyti 10 kalendorinių dienų laikotarpį iki sutarties pasirašymo, siekiant neleisti perkančiosioms organizacijoms sudaryti sutartis prieš paskelbiant likusiems konkurso dalyviams apie sprendimą sudaryti sutartį. Tokia tvarka leidžia persvarstyti sprendimą iki jam įsigaliojant, o tai naudinga perkančiosioms organizacijoms ir dalyviams;

— mano, kad siūlomos kovos su neteisėtu tiesioginių sutarčių sudarymu priemonės yra tikrai per griežtos ir norėtų išsaugoti šiuo metu galiojančią žalos atlyginimo tvarką. Komisija tvirtina, kad neteisėtai sudaromos tiesioginės sutartys yra rimta problema, tačiau neparemia savo teiginio jokiais statistiniais duomenimis. RK ragina Europos Komisiją pateikti išsamius duomenis apie neteisėtai sudarytų tiesioginių sutarčių paplitimą;

— laikosi nuomonės, kad labai neaišku, kaip taikomos direktyvos dėl peržiūros procedūrų, susijusios su B kategorijos paslaugų, kurių vertė viršija nustatytą ribą, viešaisiais pirkimais. Regionų komiteto nuomone, iš peržiūros direktyvos reikėtų tikslingai išbraukti peržiūros procedūras dėl B kategorijos paslaugų viešųjų pirkimų, paliekant jas valstybių narių kompetencijai. Daugybė tokių paslaugų, pavyzdžiui, sveikatos priežiūros ar socialinės paslaugos priklauso vietos ir regionų valdžios institucijų veiklos sričiai. Europos Sąjungos kompetencija šiose srityse yra labai ribota, todėl ES neturėtų aplinkiniais keliais plėsti savo įgaliojimų, priimdama direktyvas dėl peržiūros procedūrų.

Pamatinis dokumentas

Pasiūlymas priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvas 89/665/EEB ir 92/13/EEB dėl viešiesiems pirkimams taikomų peržiūros procedūrų veiksmingumo didinimo

COM(2006) 195 final

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į Europos Komisijos pasiūlymą priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvas 89/665/EEB ir 92/13/EEB dėl viešiesiems pirkimams taikomų peržiūros procedūrų veiksmingumo didinimo (COM(2006) 195 final) — 2006/0025 (COD),

atsižvelgdamas į 2006 m. gegužės 4 d. Europos Komisijos sprendimą pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio 1 dalį pavesti Komitetui parengti nuomonę šiuo klausimu,

atsižvelgdamas į 2006 m. balandžio 25 d. priimtą biuro sprendimą pavesti Ekonominės ir socialinės politikos komisijai parengti nuomonę šia tema,

atsižvelgdamas į Ekonominės ir socialinės politikos komisijos 2006 m. gruodžio 15 d. priimtą nuomonės projektą (CdR 182/2006 rev. 2) (pranešėja Catarina Segersten-Larsson (SE/ELP), Värmland krašto vykdomosios tarybos narė),

68-oje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2007 m. vasario 13-14 d. (vasario 13 d. posėdis), priėmė šią nuomonę:

1. **Regionų komiteto pozicija**

Regionų komitetas

1.1 **pritaria** pasiūlymui parengti naują „peržiūros“ direktyvą, kadangi mano, kad veiksminga ir skaidri peržiūros sistema užtikrina didesnį saugumą paslaugų teikėjams, galbūt tai paskatins juos teikti paraiškas konkursams. Tai skatina konkurencingumą, kuris savo ruožtu duoda naudos perkančiosioms organizacijoms;

1.2 **mano**, kad siekiant sumažinti teisminių ginčų skaičių, būtini paprastesni reglamentuojantys teisės aktai. Paprastesnių taisyklių lengviau laikytis, mažesnė nesusipratimų tikimybė. Deja, naujosios direktyvos dėl viešųjų pirkimų parengtos nesiekiant paprastumo. Dėl sudėtingų viešųjų pirkimų direktyvų procedūrų taisyklių perkančiosioms organizacijoms nesunku padaryti klaidų. Tai ypač pasakytina apie mažas vietos ir regionų valdžios institucijas, kurios negali pasinaudoti viešųjų pirkimų ekspertų žiniomis. Komitetas norėtų atkreipti Europos Komisijos dėmesį į tai, kad didžioji dalis viešųjų pirkimų vyksta ne nacionaliniu lygmeniu, o per vietos ir regionų valdžios institucijas;

1.3 **taip pat mano**, kad pernelyg griežtos sankcijos, taikomos pažeidus viešųjų pirkimų nuostatas, ypač dėl neskaidrių teisinių sąlygų, turėtų neigiamų padarinių. Vienas jų būtų perkančiųjų organizacijų sprendimas neskelbti atviro paslaugų pirkimo konkurso, išsiverčiant savo vidaus tarnybų paslaugomis. Kita pasekmė — būtų orientuojamasi tik į žemiausią siūlomą kainą. Juk sunku atmesti pasiūlymą, kurio įkainiai žemiausi, tuo tarpu visuomet galima užginčyti kokybės aspektus ar panašaus pobūdžio parametrus;

1.4 **pritaria** pasiūlymui nustatyti 10 kalendorinių dienų laikotarpį iki sutarties pasirašymo siekiant neleisti perkančiosioms organizacijoms sudaryti sutartis prieš paskelbiant likusiems dalyviams apie sprendimą sudaryti sutartį. Tokia tvarka leidžia persvarstyti sprendimą iki jam įsigaliojant, o tai naudinga perkančiosioms organizacijoms ir konkurso dalyviams. Regionų komitetas taip pat pritaria pasiūlymui, kad valstybės narės privalo numatyti sąlygas, pagal kurias peržiūros procedūra ketinantis pasinaudoti asmuo praneštų perkančiajai organizacijai apie įtariamą pažeidimą ir apie savo ketinimą pareikalauti peržiūros procedūros. Be to, praėjus vieneriems metams nuo dešimties dienų laikotarpio įvedimo, Regionų komitetas prašo Komisiją išanalizuoti jo poveikį ir nustatyti, kokiu mastu padaugėjo peržiūros atvejų (kai kuriose valstybėse narėse jų ypač padaugėjo);

1.5 tačiau Regionų komitetas **skeptiškai vertina** sutarčių, sudarytų pažeidžiant šias nuostatas, galiojimą. Pagal Pasiūlymą priimti direktyvą, tokios sutartys yra negaliojančios. Regionų komitetas mano, kad šioje srityje sprendimą turi priimti valstybės narės, kad galėtų pritaikyti savo nacionalinius teisės aktus, reglamentuojančius sutarčių sudarymą ir žalos atlyginimo tvarką;

1.6 be to, Regionų komitetas **abejoja** Komisijos prielaida, kad, nustačius 10 kalendorinių dienų laikotarpį, reikalavimų taikyti peržiūros procedūrą skaičius padidės tik keletu procentų. Pvz., Švedijoje įvedus pasiūlyme numatytą sustabdymo laikotarpį, iš pradžių pakartotinių peržiūros procedūrų skaičius padidėjo 150 proc. Peržiūros procedūrų skaičius po šio pradinio padidėjimo ir toliau augo ([1]);

1.7 **mano**, kad siūlomos kovos su neteisėtu tiesioginių sutarčių sudarymu priemonės yra tikrai per griežtos ir norėtų išsaugoti šiuo metu galiojančią žalos atlyginimo tvarką. Komisija tvirtina, kad neteisėtai sudaromos tiesioginės sutartys yra rimta problema, tačiau neparemia savo teiginio jokiais statistiniais duomenimis. RK ragina Europos Komisiją pateikti išsamius duomenis apie neteisėtai sudarytų tiesioginių sutarčių paplitimą. Suteikta galimybė pasinaudoti internetinėmis konsultacijomis yra nepakankama tokiems esminiams pasikeitimams. Reikalavimas, kad visi viešieji pirkimai, kurių vertė viršija tam tikrą ribą, ir dėl kurių, perkančiųjų organizacijų įsitikinimu, būtų galima apsieiti be formalios viešųjų pirkimų procedūros (ir pagal jos sąlygas nustatyto sustabdymo laikotarpio), turi būti skelbiami viešai, yra rimtas perkančiųjų organizacijų prerogatyvų pažeidimas. Į šią kategoriją patenka su nuosavomis įmonėmis sudaromos sutartys ir tam tikros sutartys, sudaromos remiantis savivaldybių bendradarbiavimu. Savo ankstesnėse nuomonėse Regionų komitetas pažymėjo problemas, atsirandančias sudarant viešųjų pirkimų sutartis su nuosavomis įmonėmis ir savivaldybėmis pagal bendradarbiavimo sutartis. Regionų komitetas mano, kad viešuosius pirkimus reglamentuojantys teisės aktai neturėtų apsunkinti ar kliudyti sudarinėti tokias sutartis;

1.8 **Komitetui susidaro įspūdis**, kad labai neaišku, kaip taikomos direktyvos dėl peržiūros procedūrų, susijusios su B ([2]) kategorijos paslaugų, kurių vertė viršija nustatytą ribą, viešaisiais pirkimais. Regionų komiteto nuomone, iš peržiūros direktyvos reikėtų tikslingai išbraukti peržiūros procedūras dėl B kategorijos paslaugų viešųjų pirkimų. Valstybės narės turėtų pačios nustatyti, kaip užtikrinti paslaugų viešųjų pirkimų konkurso dalyvių teisinę apsaugą. Daugybė tokių paslaugų, pavyzdžiui, sveikatos priežiūros ar socialinės paslaugos priklauso vietos ir regionų valdžios institucijų veiklos sričiai. ES kompetencija šioje srityje yra labai ribota, todėl ES neturėtų aplinkiniais keliais plėsti savo įgaliojimų, priimdama direktyvas dėl peržiūros procedūrų. RK mano, kad peržiūros procedūros, kalbant apie B kategorijos paslaugų ir apie paslaugų, kurių vertė nesiekia nustatytos ribos, viešuosius pirkimus, turi būti išimtinė valstybių narių kompetencija;

1.9 **pritaria** pasiūlymui nebetaikyti atestavimo ir taikinimo procedūrų;

2. **Regionų komiteto rekomendacijos**

1 rekomendacija

Komisijos pasiūlymas, keičiantis Direktyvos 89/665/EEB 1 straipsnio 3 dalį

Komisijos pasiūlymas, keičiantis Direktyvos 92/13/EEB 1 straipsnio 3 dalį

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
Valstybės narės užtikrina, kad remdamasis išsamiomis taisyklėmis, kurias gali nustatyti valstybės narės, kiekvienas asmuo, kuris yra arba buvo suinteresuotas sudaryti tam tikrą viešąją sutartį ir kuris patyrė arba rizikuoja patirti žalą dėl įtariamo pažeidimo, galėtų naudotis peržiūros procedūromis.	Valstybės narės užtikrina, kad remdamasis išsamiomis taisyklėmis, kurias gali nustatyti valstybės narės, kiekvienas asmuo, kuris yra arba buvo suinteresuotas sudaryti tam tikrą viešąją sutartį ir atitinka konkurso reikalavimus ir kuris patyrė arba rizikuoja patirti žalą dėl įtariamo pažeidimo, galėtų naudotis peržiūros procedūromis.

Paaiškinimas

Šiuo pakeitimo pasiūlymu siekiama, kad galimybė pradėti peržiūros procedūrą būtų taikoma tik tiems konkurso dalyviams, kurie iš tikrųjų gali teikti paslaugas, kurių pageidauja perkančioji organizacija.

([1]) Švedijos viešųjų pirkimų tarnyba (*Nämnden för offentlig upphandling*), Metinė 2003 ir 2004 m. ataskaita.

([2]) Direktyva 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo.

2 rekomendacija

Komisijos pasiūlymas, keičiantis Direktyvos 89/665/EEB 2 straipsnio 4 dalį

Komisijos pasiūlymas, keičiantis Direktyvos 92/13/EEB 2 straipsnio 4 dalį

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
Valstybės narės gali numatyti, kad svarstydama, ar taikyti tarpines priemones, už peržiūros procedūras atsakinga institucija gali atsižvelgti į galimas tų priemonių pasekmes visiems interesams, kurie gali būti pažeisti, įskaitant visuomenės interesus, ir gali nuspręsti netaikyti tokių priemonių, kai jų neigiami padariniai galėtų viršyti jų duodamą naudą.	Valstybės narės gali numatyti, kad svarstydama, ar taikyti tarpines priemones, už peržiūros procedūras atsakinga institucija gali atsižvelgti į galimas tų priemonių pasekmes visiems interesams, kurie gali būti pažeisti, įskaitant visų pirma visuomenės interesus, ir gali nuspręsti netaikyti tokių priemonių, kai jų neigiami padariniai galėtų viršyti jų duodamą naudą.

Paaiškinimas

Visuomenės interesams reikia skirti daugiau dėmesio.

2007 m. vasario 13 d., Briuselis.

Regionų komiteto
pirmininkas
Michel DELEBARRE